

GÖZ ÖNÜNDE NESİL-4

Nureddin Yıldız'ın "Dünya Nasıl Dönüyor?" (18.) dersidir.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Resûlullah sallallahu aleyhi ve selem Efendimiz'in ashabının dinimiz açısından, dünya siyasetimiz, stratejimiz açısından sıradan başlıklar olmadığını bilakis bu ümmetin kıyamete kadar varlığının ve insanlık için çıkarılmış en hayırlı ümmet olarak devam etmesinin üzerinde durduğu bir ağırlık olarak bizim idrakimizde olduğunu söyledik. Sekizinci başlığımızın ashab-ı kiramın bu çizdiğimiz çizgiden izlendiğinde bizi götürdüğü nokta şudur:

Biz Kur'an'ımızın da belirttiği gibi şuna inanıyoruz: Allah Kur'an'ı, dolayısıyla İslam'ı kıyamete kadar koruyacaktır. Hicr suresinin 9. ayeti bunu çok açık, herkesin anlayacağı şekilde ilan ediyor

إِنَّا نَحْنُ نَزَّلْنَا الذِّكْرَ

“Kur'an'ı biz indirdik”

وَأِنَّا لَهُ لَحَافِظُونَ

“Onu biz koruyacağız.”

Şüphesiz bu koruma yani Allah'ın Kur'an'ı dolayısıyla İslam'ı koruması herhâlde levh-i mahfuzdaki ana kayıtlar silinmeyecek şeklinde bir koruma değildir. Zaten orada Allah'ın muradı olarak duruyor. Burada Kur'an'ın ve İslam'ın korunması yeryüzü gerçeğinde İslamsız ve Kur'an'sız bir gün, zaman, yer olmayacağı anlamında olmalıdır. Kur'an'ı Allah indirdi. Neredeydi? Levh-i mahfuzdaydı. Levh-i mahfuzdan dünyaya indirdi. “Onu indirdiğimiz gibi koruyacağız” buyuruyor Allah azze ve celle. Zaten levh-i mahfuzda korunuyor o, bunun tekrarına bir gerek yok. İnsana indirdik, insanın yaşadığı dünyaya indirdik; insanın bulunduğu o dünyadan atılmasına izin vermeyeceğiz demektir. Zaten böyle olduğu belli bir şey. Kur'an'ı Allah indirdi, indirdiği gibi koruyacak. İnsan dünyasında, insan ortamında korunacak bu. Öbür türlü zaten koruma altında. Bu hakikati biliyoruz.

Şimdi, konumuz olan ashab-ı kiramla Kur'an'ın korunmasının ne manaya geldiğini konuşalım. Ashab-ı kiram yaklaşık olarak bir asır süren bir neslin adıdır. Üçlü, beşli gruptan çok nesil olarak ashab-ı kirama biz ashab nesli diyoruz. Sahabi nesli on binlerce kişi ama hicretin ilk yüzüncü senesi içerisinde en son nesilde ve en son sahabi de öldü, dolayısıyla bir nesil bir asır olarak hemen hemen devam ettiler.

Ashab-ı kiramdan Abdullah ibni Ömer bir sahabi, hepimizin ismini bildiği bir sahabi. Böyle bir isim üzerinden gidelim, hayalî bir şey anlatıyorum. Bir söz söylüyor. Bu “üçtür, dördtür” diye bir şey söylüyor. Bu söz, onun “üçtür, dördtür” şeklinde beyan ettiği bu söz, aslında doğru değil; dinle ilgili olarak tabii. Domatesin fiyatı üçtür, dördtür bunu konuşmuyoruz, dinle ilgili bir şey söylüyor. Sembolik bir şey anlatıyorum ki tek bir konu üzerine daralması örneğim diye. Abdullah ibni Ömer bunun böyle adını koyuyor dinî bir mesele olarak, hiç kimse ona itiraz etmiyor. Hiç kimse itiraz etmeyince onun sözü din olarak kalıyor.

Sahabe nesli bir asır sürdü. Bir asır sonra başka birisi geliyor, “bu üç dört dedi ama on üç on yedi bu” deyip değiştiriyor bunu. Yani sahabe çıktı buna “üçtür, dördtür” dedi, sahabe nesli içerisinde hiç kimse ona itiraz etmedi. Aslında bu yanlıştı, on üçü on dördtü, sahabe nesli geçtikten sonra ortaya

bunun doğrusunu bulan biri çıktı. Bu ne demek? Hicr suresinin 9. ayetinde ne buyurmuştu Allah azze ve celle: “Kur’an’ı biz indirdik, biz koruyacağız.” “İslam’ın koruyucusu biziz.”

Eğer sahabi bunun hakkında bir kanaat kullandı, bir nesil boyunca o kanaati yanlış olarak herkes benimsedi, bir nesil sonra ilahiyat fakültesinde bir profesör geldi keşfetti bunu. Bir araştırma görevlisi geldi keşfetti. Ezher’de birisi geldi araştırdı, doğrusu buymuş diye anladı; böylece sahabi nesli boyunca, bir asır boyunca bir şey %100 yanlışmış din adına, sonra filanca keşfetmiş bunu, Ebu Hanife keşfetmiş, Ezherli bir âlim keşfetmiş, ilahiyat fakültesinde bir araştırma görevlisi keşfetmiş. Bu ne demek? İslam’ı koruyacağını söyleyen Allah’ın bir asrı boş bırakması demektir. Allah için muhaldir bu. Bunu beşer yapar.

Çünkü “Biz indirdik, biz koruyacağız” sözü, mağaraya Efendimiz sallallahu aleyhi ve selleme Cebrail’in geldiği günden İsrail aleyhisselamin suru üfürdüğü güne kadarki sürenin tamamı için geçerlidir. Bu nedenle, ashab-ı kiramdan birisinin yanlış söz söylemesi mümkündür. Haramı helal zannetmesi mümkündür. Helali haram zannetmesi mümkündür, insan bu çünkü. Dedik ya insan bunlar. Ama sahabe neslinin yanlışta oy birliği yapması mümkün değildir. “Bu mümkün olur” dersek eğer, karşımıza çıkacak sorun “Hani Allah koruyacaktı?” hakikatidir. Buradan bir kere daha nesil olarak ashab-ı kiramın üzerinde, masa başında proje üretmenin aslında bindiğin dal olan İslam’ı kesmek olduğu anlıyoruz.

Hatta o kadar ki, ashab-ı kiramdan yine bunu örnek verelim: Bir konuda biri “üçtür” diyor öbürü “yedidir” diyor. Yani deminki örneğimde sahabeden bir kişi bir şey söyledi, ona hiç kimse itiraz etmedi. Sonraki nesil geldi, bunun batıl olduğunu anladı. Hatib Bağdadî, “el-Fakih ve’l-Mütefakkih”te örnek veriyor başka bir açıdan. Diyor ki: “Bu ashab-ı kiram arasında tartışma konusu oldu, iki görüş çıktı ortaya. Biri dedi ki ‘üç’ biri dedi ki ‘başka’. Ve bize intikal eden sahabe görüşünde bunun hakkında iki görüş olduğuna dair bilgi edindik. Sonraki kuşakların gelip üçüncü bir görüş belirtmeleri de haramdır.” Çünkü ashab-ı kiramın bir şeyde farklı görüş belirtmeleri, ihtilaf etmeleri de yapılabilecek açılımın boyutunu gösteriyor. Daha fazla açılması mümkün değil din olarak. Neden? Çünkü Allah’ın “koruyacağım” dediği alan, bir nesil boyunca iki görüş şeklinde ortaya çıkmıştır. “Aslında bunun üçüncü-dördüncü görüşü de vardı” demen Allah’ın o dönemi, o asrı, sahabe asrını boş bıraktığını söyleme cüretidir.

Bunu biraz daha avamî bir şekilde ifade edeyim. Bir şeyin yirmi sene sonra keşfedilmesi mümkündür. Ama din olursa dinin temellerinde yirmi sene sonra bir şey keşfedilemez. Bir önceki nesil eksik din yaşamış olur o zaman. İslam’da sigorta konusu sonradan çıktı demiştik. Sigorta olmadığı zaman dinin o konuda hükmü de yoktu, sigorta çıkınca fukaha o konudaki görüşlerini de ortaya koydu zaten. Ashab-ı kiram nesli, bir asırlık bir nesil ve “Bu nesil bir asır boyunca boşlukta kalmış” denemez. Ashabın boşlukta kalması, kıyamete kadar gelecek kuşakların tepesi kopmuş bir zincire asılmaları demektir. Bu da mümkün değil.

Dokuzuncu başlığımız: Özellikle arkadaşlar, ashab-ı kiram bireysel referansa muhtaç değildirler. Ashab-ı kiramın dışındaki âlimler, müçtehitler, ümmetin önder kadrolarındaki isimler referansa muhtaçtırlar. Buharî, Müslim, Ebu Hanife, Malik bin Enes, Ahmed bin Hanbel, Muhammed bin İdris, Müslim bin Haccac, Tirmizî, Ebu Davud... referanslarla ayakta duruyorlar. “Ebu Hanife yalan söylemez, ciddi adamdır” diye referans olduğu için Ebu Hanife’ye itimat var. “Ahmed bin Hanbel’in zekâ, ahlak ve ilim üzerinde referansları güçlü olduğu için Müsned’i güçlü bir kitaptır” diyoruz. Ama ashab-ı kiram Allah’tan referanslıdır.

Ashab-ı kiram için birisinin çıkıp “Ebu Hureyre’nin zekâsı güçlüydü, ahlaklı bir adamdı, notları sağladı, hep sınıfını direkt geçti, hiç takıntısı yoktu filan...” böyle şeyler ashab-ı kiram için gerekmez. Neden? Mesele kalp temizliği meselesi ise ashab-ı kiramın kalbi konusunda şahit Allah’tır. Ayet okuyacağız şimdi. Mesele ilim kaynağı meselesi ise kaynağın kendisinden ilim aldılar. Talebeleri oldular. Talebenin talebesi değiller, birinci el hep. Hiç ikinci el yok ashab-ı kiramda. Alandan almadılar, kaynağından aldılar. Eğer protokolcülük, diplomacılık, mevki-makam gibi bir gündemse söz konusu olan, ashab-ı kiram kadar külfetsiz ve doğal bir nesil bu dünya görmedi. Bir peygamberler gördü bir de ashab-ı kiramı gördü dünya. Külfetsiz adamlar, her şeyleri sade, tabii. Eğer mesele Kur’an’ın lisani olan Arapça meselesi ise herhâlde ashab-ı kiramdan daha fazla Arapça bilen bir nesil yok. Mesele eğer dış etkenlerden arınmışlık, laiklik, bürokrasi, hiyerarşi, bilmem ne gibi sistemlerden etkilenmemiş bir nesil meselesi ise ashabı kiram %100 Kâbe’nin dibinden, şirkten sıçradılar. Allah’ın tezkiyesiyle, onları temizlemesi ile tertemiz bir nesil oldular.

Burada biz, “Ashab-ı kiram gibi bir neslin olması mümkün değil ki birileri ashab hakkında kanaat kullanabilsin” diyoruz. Referans ne demek? Birinin birisi hakkında kanaat kullanması demek. Çocuk, babasının doğumunu nasıl anlatabilir? Böyle bir şey mümkün mü? Çocuk babasının doğumunu görmüş. Hangi nesil Bedir, Uhud görmüştür ki ashab-ı kirama “İyi, aferin, doksan veriyorum sana” diyecek? Akılla, hafif bir muvazene ile düşünüldüğünde çılgınlık bu. Onun için ashab-ı kiramı etse etse Allah tezkiye eder, referans eder. Peygamber edebilir. Sonra gelen kuşaklar dolma bilgilerle, tahminlerle, duygusal kararlarla Enes ibni Malik hakkında karar verir de bu doğru olabilir mi hiç? Ebu Hureyre hakkında konuşur da akıl bunu kabul eder mi? Allah herkesin kalbini görüyor, عَلِيمٌ بِذَاتِ الصُّدُورِ. Ashab-ı kiramın da kalbini gördü. Onlar hakkında Allah kararını verdi.

Fetih suresinin 18. ayetine bakıyoruz. Sonra bu ayeti tefekkür edeceğiz.

لَقَدْ رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ

“Allah mü’minlerden razı olmuştur.”

إِذْ يُبَايِعُونَكَ تَحْتَ الشَّجَرَةِ

“O ağacın altında seninle sözleşiyorlardı.”

Hudeybiye sulhünde, yedi yüz kadar sahabe.

فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ

“Onların kalplerini gördü Allah.” Niye razı olmuş Allah? Kalplerini gördüğü için.

فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ

“Ve onlara bir sekîne indirdi” Huzur.

وَأَتَابَهُمْ فَفَتْحًا قَرِيبًا

“Onlara yakın bir fetih de lütfediverdi.” Fetih suresinin 18. ayeti.

Anlayacağımız lisana indirelim:

Allah, Hudeybiye sulhüne katılan yedi yüz kadar sahabe bunlar, bu yedi yüz sahabenin kalplerini görüp beğendiğini söylüyor. Burada, meclisimizi tenzih ederek ve “Keşke ben bu sözleri söylemek durumunda olmasaydım” diye esef ederek bir şey söylüyorum:

فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ

“Allah kalplerini gördü, bildi.”

Bunların, kalpleri temiz dediği yedi yüz kişinin arasında Ebu Bekir var, Ömer var, Osman var, Ali var, büyük ordu, hepsi orada. Özellikle Ebu Bekir var mesela. Bir Müslüman şöyle bir roman yazabilir mi: “Daha sonra bozuk çıkacak bir kalbe Allah ‘temiz’ dedi. Bir insan kendini Allah’a temiz gösterdi, ölürken fasık olarak öldü.”

Düşünmesi zor değil mi? Tefekkür etmek bile zor bunu, nereye oturtacaksın ki? Nasıl bir formül kuracaksın?

فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ

“Kalplerini gördü Allah.”

Gördü kalplerini Hudeybiye sulhünde ve onlardan razı oldu. “Tamam, aradığım kullardı bunlar” buyurdu celle celalühü. Sonra, sonra bu saydığı, “Kalplerini gördü” dediği insanları fasık kabul edeceksin ve sen Kur’an’a iman eden bir Müslüman olarak öleceksin...

Bundan büyük bir şey mi var? Allah “razıyım” diyor yahu. Ebu Bekir ve Ömer, Allah’ı razı ettiler. Ayet indi Allah’ın onlardan razı olduğuna dair. Üstelik Ömer orada ufak bir pot da kırdı. Hudeybiye sulhünde “Sen peygamber değil misin ya Resûlallah? Niye taviz veriyorsun bu müşriklere?” dedi. Böyle diyen bir adam olduğu hâlde gördü ki Allah, kalp tertemiz. Heyecanla ağzından öyle bir söz çıktı Ömer’in. Şimdi yirmi yaşında bir genç çıkacak, “Ebu Bekir, Ali’den hilafeti aldı, haksızlık yaptı” diyecek. “Ömer filancalara niye böyle yaptı?” diyecek. “Raşit halifelere din koyma yetkisini kim verdi?” diyecek, sanki böyle bir şey varmış gibi... “Ömer niye teravihi toplu kıldırdı?” diyecek. Bu ayeti nereye koyacaksın? Bu ayet indikten iki buçuk-üç sene sonra Peygamber aleyhisselam Efendimiz vefat etti.

Bu ayetteki فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ den üç sene sonra Ebu Bekir radiyallahu anh, ümmetin halifesi oldu, sen de 1436 sene sonra gel, de ki “Ebu Bekir, Ali’nin hakkını gasp etti.” Allah فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ diyor Ebu Bekir için. Bunu sadece “Allah’ın dinini kullanarak cehenneme girmek” diye yorumlayabiliriz. Meselemiz ashab-ı kiram meselesi değil şimdi. “Referansı Allah ve Peygamberi olan bir neslin; ne referans, ne karne, elinde hiçbir şey olmayan bir nesil nasıl konuşur hakkında?” sorusunun cevabını bulmaya çalışıyoruz. Herkes haddini bilip otursa ya bir kenarda, daha iyi değil mi? Allah ashab-ı kiramdan razı olsun, oldu da zaten. Allah, فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ ayeti, çok açık bir şekilde Peygamber aleyhisselam Efendimiz’e “Biliyorum kalplerindeki” buyurduktan sonra bu ayet, aşağı yukarı iki buçuk sene daha Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem yaşadı, belki üç sene daha. O üç sene onlarca olay oldu Medine’de. Efendimiz aleyhisselamın üzüldüğü şeyler oldu. Bayağı üzüldüğü konular oldu.

Sorumuz şu: Allah Teâlâ bilmiyor muydu ashabın böyle yapacağını, Peygamber aleyhisselamı üzeceklerini? Biliyordu. Bilmez olur mu Allah? Niye فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ buyurdu? “Kalplerini ben biliyorum,

temizdir kalpleri” niye buyurdu Allah? Demek ki yaptıkları işler kalbi kirli bırakacak düzeyde olmamış. Hata etseler bile sonra istiğfar edip onu toparlayacaklarını biliyordu Allah. Sonlarının ne olduğunu bildiği için de hükmünü sonlarına göre verdi. *فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ فَأَنْزَلَ السَّكِينَةَ عَلَيْهِمْ وَأَثَابَهُمْ فَتْحًا قَرِيبًا* Burada yerden göğe kadar uzatılsa kopmayacak bir lastik sorun var.

Bunlar, haklarında Allah’ın referans olduğu, ben temizliklerini biliyorum dediği kimseler oldukları sabitken bizim gibi cumhuriyet, laiklik, demokrasi, kapitalizm, liberalizm şusizm, buşizm diye Hinduizm’e kadar bin tane izim mizim içerisinde büyümüş nesil; kimi cumayı beğenmez cumaya gitmez, kimisi papaza kızar oruç bozar, kimisi haramlara helal der, kimisi helallere haram der; böyle karman çorman ortamdaki bir nesil hiç mi Allah’tan utanmaz ve kıyamet günü her sözün hesabının sorulacağını düşünmez de bu mübarek nesil hakkında ileri geri konuşur? Nasıl ileri geri konuşur!

Gulatü’s Şia yani Şia’da ölçüyü kaçırmış, aşırı gidenlerin özellikle gündeme getirdikleri “İşte beş, on sahabe var, gerisi hep bozuldu gitti Peygamber’den sonra” sözü bugün kıyamet günü dirileceğine iman etmeyenlerin söyleyeceği kadar çok korkunç, üzücü bir şekilde gençler tarafından söylenebiliyor maalesef. Biz Hıristiyanlar’ın havarilere yaptığı gibi putlaştırıp ilah muamelesi düşünmüyoruz, ashab-ı kiramı böyle görmüyoruz. Hâşâ böyle değil, masum değil ama Allah hatalarını bildiği hâlde *فَعَلِمَ مَا فِي قُلُوبِهِمْ* deyip *رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ* “ben onlardan razı oldum” diyor. O gün onlardan razı oldum diyor. Hâşâ, maazallah, bir mümin “sen yanlış razı oldun ya Rabbi” mi diyecek.

Burada gençlerin takıldığı bir nokta var. Ashab-ı kiram Cemel’de, Siffin’de -bunlar yer yer konu olarak karşımıza tekrar çıkacak- silahlı bir şekilde karşı karşıya geldiler. Hem Cemel’de hem Siffin’de Ali radiyallahu anh, tarafların biriydi. Cemel’de Talha, Zübeyir ve Aişe annemiz bir taraftı, pek çok sahabe daha vardı. Bunlar Aşere-i Mübeşşere’den olduğu için Talha’yı zikrettik özellikle. Siffin’de de ashab-ı kiramdan Ali’nin tarafında da diğer tarafta da insanlar vardı. Hudeybiye sulhüne katılmış ve dolayısıyla Fetih suresinin 18. ayetinin muhtevasında olanlar orada vardı, Talha vardı, Zübeyir vardı Aşere-i Mübeşşere’den. Allah Teâlâ onların buradaki pozisyonunu bildiği hâlde *رَضِيَ اللَّهُ عَنِ الْمُؤْمِنِينَ* buyurdu.

Allah onları hatalarıyla, insan olarak işledikleri ve işleyecekleri şeylerle kabul buyurdu. Kendileri cennet-cehennem hiçbir teminatları olmamış nesiller, Allah’ın teminatı altındaki nesli yorumlamaya kalkıyor. Neden biliyor musunuz? Ashab-ı kiramı bizim okuldan mezun olmuş bir önceki nesil zannediyoruz. Ashab-ı kiram bizim imtihanımızdır. Onların üzerinden Allah bizi imtihan ediyor. Bu imtihanı anlamayan nesiller kendilerini helak edecekleri boş bir çukura doğru yuvarlıyorlar. Allah’tan hayâ etmek gerekir, utanmak gerekir. Çünkü Allah’ın dostları hakkındaki bu yanlış uygulamanın bedeli maazallah imanımızın tehlikeye girmesi olarak yansıyabilir.

Buradan onuncu maddeye geçebiliriz. Gördük ki ashab-ı kiramı Allah bir noktaya taşıyor. İşledikleri-işleyecekleri şeylere rağmen onlara bir noktada hüküm veriyor Allah. Biz mümin olarak ashab-ı kiram hakkında ne bir artı ne bir eksi koyamayız. Biz onların hakemleri değiliz. Bizden önceki nesil hakkında bizim istiğfar etmekten başka hiçbir görevimiz yoktur. Eğer Allah’ın “yüz” dediğine yüz, “kırk” dediğine kırk demez de “kırk bir” dersek, “doksan dokuz” dersek bu Allah’ın hükmünü değiştirmez ama bizim Allah katındaki hükmümüzü değiştirir. Yani biz sahabeden birisini yüceltelim derken, kendimiz düşebiliriz. Küçültelim derken, kendimiz rezil olabiliriz.

Hiçbir mümini Allah, öbür müminin bekçisi yapmamıştır. Hele ashab-ı kirama hiç kimseyi görevlendirmemiştir Allah.

يَقُولُونَ رَبَّنَا اغْفِرْ لَنَا وَلِإِخْوَانِنَا الَّذِينَ سَبَقُونَا بِالْإِيمَانِ وَلَا تَجْعَلْ فِي قُلُوبِنَا غِلًّا لِلَّذِينَ آمَنُوا

Aişe anamız, ashab-ı kiramdan birilerini tenkit edeni görmüş de yeni nesillerden, “Şu hâle bakın!” demiş, “Allah ‘istiğfar edin’ diyor onlara, bunlar hakaret ediyor.” Bunu mümin kalitesi, mümin ameli dışında bir iş olarak görüyor. Biz onuncu madde olarak diyoruz ki: Hiçbir şekilde ashab-ı kiram hakkında kanaat kullanamayız.

Allah’ın kanaatini kullanalım, hükmünü kullanalım diyoruz elbette. Peki, Allah’ın hükmü nedir? Ayrıntısı olmayan bir şeydir. “Razıyım” demiştir. Allah onlardan razıdır. Kiminden yüz razıdır, kiminden kırk razıdır, kiminden altmış razıdır, kimini dün affetmiştir, kimini iki gün önce affetmiştir. Bu onun bileceği bir şey, bunu bildirmede Allah kimseye. Belki Peygamber aleyhisselam Efendimiz’in yirminci senesinde iman eden bir sahabe, on beşinci senesinde iman edenden daha iyidir. Ama bizim Allah Teâlâ’nın bize gösterdiği “razıyım onlardan” dediği -rıdvan, razılık makamı- o makamı genel olarak kabul edip Ali’sine, Muaviye’sine, Ebu Zer’ine, Enes ibni Malik’ine özel alaka veya özel bir tepki göstermemiz yanlıştır.

Allah’ın bize verdiği yetki kadarını kullanırız. Efendimiz sallallahu aleyhi ve selem Allah’ın elçisi olarak ehl-i beyti bir puan fazla seveceksiniz demiştir. Ashab-ı kiramı severiz, ehl-i beyti çok severiz. Ama ehl-i beyti kendimiz için mabet edinmeyiz. Allah’ın ve Peygamberi’nin koyduğundan daha ileri de gidemeyiz. Gidersek yanlış bir iş yapmış oluruz. Bu da onuncu maddemiz.

On birinci maddemiz: Onuncu maddeye kadar saydıklarımız, bundan sonra da devam edeceğimiz maddelerimiz, ashab-ı kiramla ilgili konuştuğumuz şeyler, artılar, eksiler, pozitif, negatif neyse artık ne konuştuyusak, birinci, ikinci, üçüncü, yedinci, dokuzuncu maddelerde neler dediysek bunların tamamı dinimizle ilgili şeylerdir. Sosyal bir içerik yoktur burada. Matematiksel şeyler konuşmuyoruz. Dinle ilgili şeyler konuşuyoruz. Din akla göre mantığa göre değil, imana göre olan şeyin adıdır. Dolayısıyla ashab-ı kiram hakkındaki kanaatlerimiz naslarla oluşabilir. Yani ayetlerle, hadislerle ashab-ı kiram hakkında kanaat kullanabiliriz.

Ashab-ı kiram hakkında tarihî verileri kullanamayız. İnsanî boyutları, sosyal boyutlarını kullanırız. Dinimizle, akidemizle, ahiretimizle ilgili olan sahabe bilgimizi ayetler, hadisler oluşturabilir. Çünkü ashab-ı kiramın bir insanî boyutu var tarihte; Mekke’de, Kureyş, Taif’te filan onları konuşuruz, tarih kitaplarından öğreniriz. Ama “İmanımızı şöyle ilgilendiriyor, filancaı böyle ilgilendiriyor” dediğimiz zaman bu akıl işi değil, mantık işi değil; nas işidir. Yani şeriatı oluşturan değerler nedir; ayetler, hadislerdir. Ashab-ı kiram hakkında da ne kadar ayet, hadis varsa onlarla konuşur ilerisine gidemeyiz. Aksi takdirde namazı da akla mantığa göre şekillendirme hakkımız olur. Melekleri de mantığa göre şekillendirmemiz gerekir, o zaman imanla ilgili ibadetle ilgili konularda akılla bir şey geliştirebiliyor muyuz? Bilgisayardan sağlık şartlarına daha uygun bir namaz icat edebilir miyiz? Uzay bilimlerinden istifade ederek ramazan orucu hakkında imsağı ileri geri alma hakkımız var mı? Ne diyoruz? “Ayet ve hadisin dışındaki kimse orucumuzu belirleyemez” diyoruz. Ashab-ı kiramın imanımız-akidemizle ilgili, özellikle ehl-i beyt olan -ki ehl-i beyt, ashab-ı kiramın bir üst katı- ve Ebu Bekir’le, Ömer ilk iki sahabe ile ilgili nas olan, ayet ve hadis bilgisi dışındaki bilgiler asla din oluşturamaz. “Oluşturur” dersek akılla, mantıkla, bilgisayarla dine şekil verilebilir, mümkündür demiş

oluruz maazallah. Böyle bir şey dedikten sonra ortada din kalmaz, İslam kalmaz. Bu on birinci maddemiz kardeşler.

Tekrar özetliyorum: Eğer ashab-ı kiramın dinimiz, Müslümanlığımız, İslam nesilleri arasında bağlantımız açısından ele alınan boyutunu konuşacaksa çok net bir şey söylüyoruz. Sahabe hakkında mantık yürütemeyiz, akıl yürütemeyiz. Ayetler, hadisler ne dediyse orada dururuz. Bunu çok farklı bir şekilde elli örnekle inceleyebilirsiniz. Bakarsınız ki bir sahabeyi Efendimiz sallallahu aleyhi ve sellem herkesten fazla sevdiğini söylüyor. Filan sahabeye ses çıkarmıyor, filancağı azarlıyor. Normal, sosyolojik verilere göre yanlış bu. Ashab-ı kiramın toplumsal kimliği Arap nesillerinden bir nesil olarak şahsiyetleri herkes tarafından yorumlanabilir. Karakaşlı mıydılar, beyaz tenli miydiler, göz kapakları nasıldı, ailevî ilişkileri nasıldı? Ayrı.

Bizim Müslümanlığımız açısından akide kitaplarımızda muhteva oluşturan konulardan bir konu gündeme geldiğinde ashab-ı kiram hakkında akıl yok, sosyal veri yok, matematiksel bir taban yok demektir. Ayet ne dediyse, mesela onuncu maddede ne dedik; Allah kalplerini gördü ve hükmünü verdi. Kalplerini gördü dediğimiz insanlar da daha sonra birbirlerine kılıç kaldırdılar. Buna rağmen gördü Allah.

Sabah namazı niye iki rekât? Niye akşam namazı üç rekât? Var mı bunun bir bildiğin sebebi, bir şey uydurabilir misin? Hayır. O zaman dur. Dinle ilgili şeylerde akıl olmaz, mantık olmaz. Din akıl dini değil mi? Asla akıl dini değildir din. İslam akıl dini değildir, akıllıların dinidir. Akıl dini demek felsefe demektir. Akılla ilave edilmiş tek bir kelime var mı İslam'da? Kur'an'da akılla ilave edilmiş 115. sure var mı? Akıllılara hitap eden, akılı yaratanın dinidir İslam.

Ashab-ı kiramın özelliklerine ve bizim bilmemiz gereken ayrıntılarına devam edeceğiz inşallah.

أَلْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.